

สารบัญ

หน้า	
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทนำ	1
1. สภาพปัจจุหาและวัตถุประสงค์	4
2. ขอบเขตของการศึกษา	4
3. วิธีการศึกษา	6
4. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	7
บทที่	
1. ลักษณะของกฎหมายอิสลามและกฎหมายนุชชัยธรรมระหว่างประเทศ	8
1. ลักษณะกฎหมายอิสลาม	12
1.1 วิัฒนาการกฎหมายอิสลาม	12
1.1.1 ยุคสมัยท่านศาสดามุhammad	13
1.1.2 ศตวรรษแรกของอิสลาม	13
1.1.3 ยุคการปกครองของราชวงศ์ต่างๆ	14
1.1.4 กฎหมายอิสลามในควบสมุทรต่างๆ	15
1.2 ที่มาของกฎหมายอิสลาม	17
1.2.1 คัมภีร์อัล-กุรอาน	17
1.2.2 ชูนนะร์ และยาดิษ	18
1.2.3 อิจญีมะ	19
1.2.4 กิยาสหรืออิจญีติหาด	19

1.3 สาระสำคัญของกฎหมายอิสลาม.....	20
2. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	21
2.1 วิัฒนาการของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	22
2.1.1 ความเป็นมาเรื่องการทำสมควรในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	22
2.1.2 พัฒนาการเรื่องการห้ามใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	23
2.2 ที่มาของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	25
2.2.1 แนวคิดของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	25
2.2.2 ขอบเขตของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	27
2.3 สาระสำคัญของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	29
3. หลักมนุษยธรรมในกฎหมายอิสลาม.....	30
 2. หลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเจนีวา ฉบับที่ 1-4 และ พิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 ค.ศ. 1977	33
 1. วิัฒนาการของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1-4.....	33
1.1 ความเป็นมาของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1-4.....	35
1.1.1 ความเป็นมาของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1.....	35
1.1.2 ความเป็นมาของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 2.....	36
1.1.3 ความเป็นมาของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 3.....	37
1.1.4 ความเป็นมาของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 4	38
1.2 แนวความคิดร่วมของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1-4.....	39
1.3 หลักการพื้นฐานของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	42
2. สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1-4	44
2.1 สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1	44
2.2. สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 2	45
2.3 สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 3	45

2.4 สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.1949 ฉบับที่ 4	46
3. ขอบเขตของการบังคับใช้อนุสัญญาเจนีวา ทั้ง 4 ฉบับ	46
3.1 รัฐที่เป็นภาคีในอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.1949	46
3.2 รัฐที่มิได้เป็นภาคีในอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.1949	48
4. พิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2	49
4.1 วิัฒนาการของพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.1949 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2	50
4.2 การขยายขอบเขตการบังคับใช้และการขยายพันธกิจของพิธีสารเพิ่มเติม อนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2	52
4.2.1 การขัดกันทางกำลังทหารากยในประเทศ	52
4.2.2 การขยายขอบเขตการบังคับใช้ไปยังตัวตนที่มิใช่วรรูป	54
4.3 หลักการเพิ่มเติมของพิธีสารเพิ่มเติมของการปฏิบัติการทางทหาร	55
4.3.1 กฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับพลเรือน	55
4.3.2 กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติต่อเป้าหมายทางทหาร	57
4.3.3 กฎเกณฑ์เรื่องการคุ้มครองและปฏิบัติต่อพลเรือนและทรัพย์สิน พลเรือน	57
3. หลักการของกฎหมายอิสลามในเรื่องการใช้กำลังและมนุษยธรรม	61
1. วิัฒนาการของกฎหมายอิสลามในเรื่องการใช้กำลัง	61
2. ที่มาของเรื่องการใช้กำลังตามกฎหมายอิสลาม	62
2.1 หลักการใช้กำลังตามคำสอนในคัมภีร์อัล-กุรอานและคำสอน ของท่านศาสดามุฮัมมัด	63
2.2 หลักการใช้กำลังในยุคหลังจากท่านศาสดามุฮัมมัด	64
3. เงื่อนไขการใช้กำลังตามกฎหมายอิสลาม	66
4. ขอบเขตในเรื่องการใช้กำลังตามหลักกฎหมายอิสลาม	68
4.1 การใช้กำลังตามกฎหมายอิสลามที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	68
4.1.1 แบบแผนของการทำสงคราม	68
4.1.2 ความสัมพันธ์ต่อประเทศคู่สัมภารา	70

4.2 หลักการใช้กำลังตามกฎหมายอิสลามในกรณีการใช้กำลังที่มิใช่ลักษณะ ระหว่างประเทศ	72
4.2.1 สมควรกลางเมืองและกบฏ	72
5. หลักกฎหมายอิสลามในเรื่องการปฏิบัติการทางทหาร	73
5.1 การปฏิบัติต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสู้รบ	73
5.1.1 การปฏิบัติก่อนการทำสงคราม	73
5.1.2 การปฏิบัติในขณะทำสงคราม	74
5.1.3 การปฏิบัติหลังจากทำสงคราม	76
5.1.3.1 การปฏิบัติต่อผู้ด้วย	76
5.1.3.2 การปฏิบัติต่อเชลยศึก	76
5.2 การปฏิบัติต่อผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสู้รบ	79
5.2.1 การปฏิบัติต่อพลเรือนและผู้ที่ได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ	79
5.2.2 การปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมและสถานที่ต่างๆ ในสภาวะ สองครา	81
6. การสืบสุดสงคราม	82
6.1 การยุติสงคราม	82
6.2 สนธิสัญญาสันติภาพ	84
7. ณิชาด	85
7.1 ความหมายของการณิชาด	85
7.2 ประเภทของการณิชาด	87
7.2.1 ณิชาดตอกยัลสตัมหาตนเง	88
7.2.2 ณิชาดโดยการใช้กำลัง	88
7.3 เนื่องไปในการณิชาด	89
7.3.1 กระทำไปเพื่อการต่อต้านการกดขี่หรือการชุกราน	89
7.3.2 กระทำไปโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม	91
7.3.3 กระทำต่อเนื่องไปจนกว่าการกดขี่จะสิ้นสุดลง	92
7.4 เป้าหมายของการณิชาด	92

4. ความสอดคล้องและความแตกต่างของกฎหมายอิสลามกับอนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1-4 และพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ฉบับที่ 1 และ 2 ค.ศ. 1977	94
1. ประเดิมที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	94
1.1 การใช้กำลัง	94
1.1.1 ความสอดคล้อง	94
1.1.1.1 ข้อบังคับ	94
1.1.1.2 สิทธิการใช้กำลัง	96
1.1.2 ความแตกต่าง	97
1.1.2.1 ข้อบังคับ	97
1.1.2.2 สิทธิการใช้กำลัง	98
1.2 การคุ้มครองมนุษย์	100
1.2.1 ความสอดคล้อง	100
1.2.1.1 หน้าที่ของพลเรือน	100
1.2.1.2 การปฏิบัติต่อพลเรือน	101
1.2.1.3 การปฏิบัติต่อพลเรือนและผู้ที่ไม่มีส่วนร่วม ในการสู้รบ	101
1.2.1.4 การปฏิบัติต่อเชลยศึก	101
1.2.2 ความแตกต่าง	102
1.2.2.1 การให้คำนิยามของบุคคลที่อยู่ในภาวะสงคราม	102
1.2.2.2 การปฏิบัติต่อเชลยศึก	103
1.2.2.3 หลักการปฏิบัติระหว่างผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม และผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม	104
1.3 องค์กรหรือหน่วยงานในการบังคับการให้เป็นไปตามหลักการ และกรณีที่มีการฝ่าฝืนหลักการ	104
1.3.1 ความสอดคล้อง	104
1.3.1.1 องค์กรหรือหน่วยงานในการบังคับการกรณี ที่มีการฝ่าฝืน	104

1.3.2 ความแตกต่าง	106
1.3.2.1 องค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับการให้เป็นไปตาม หลักการ	106
2. ประเด็นที่ไม่ใช่ลักษณะระหว่างประเทศ	106
2.1 ความสอดคล้อง	107
2.1.1 การคุ้มครองและการปฏิบัติต่อพลเรือน	107
2.1.2 การให้ความคุ้มครองพิเศษต่อพลเรือนที่อ่อนแอ	108
2.1.3 การห้ามโจมตีสถานที่สำหรับสักการะหรือสิ่งแวดล้อม	108
2.2 ความแตกต่าง	109
2.2.1 เครื่องหมายพิเศษ	109
2.2.2 การคุ้มครองสิ่งติดตั้งที่มีอันตราย	110
2.2.3 การปฏิบัติต่อฝ่ายกบฏ	110
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	111
 บรรณานุกรม	118
 ภาคผนวก	
ก. The Geneva Convention for the amelioration of the condition of wounded and Sick in armed forces in the Field 1949	124
ข. The Geneva Convention for the amelioration of the condition of wounded and sick and shipwrecked members of armed forces at sea 1949	128
ค. The Geneva Convention relative to the treatment of prisoners of war 1949	132
ก. The Geneva Convention relative to the Protection of civilian persons in time of War 1949	142

¶. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the protection of Victims of International armed conflict (Protocol I).....	150
¶. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the protection of Victims of Non-International armed conflict (Protocol II).....	164